

IT-TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻĠĦAR

Ġudikatur

AVV. JULIANA SCERRI FERRANTE

Seduta tat-Tlieta, 17 ta' Ottubru 2023

Talba numru 137/2022SFJ

**MARIO MULA
(0452962M)**

vs.

**CHRISTIAN MAMO
(0525286M)**

It-Tribunal:

Ra l-Avviż tat-Talba ppreżentat mill-attur fit-12 ta' Mejju 2022 li permezz tiegħu talab li l-konvenut ikun ikkundannat jirritornalu l-ammont ta' sitt mija u ħamsin Ewro (€650) stante n-nuqqas tal-konvenut li jbiegħ vettura lill-attur u n-nuqqas tal-konvenut li jinforma lill-attur dwar il-kontravvenzjonijiet pendenti rigward l-istess vettura, b'riżultat ta' liema t-trasferiment tal-vettura ma setax isir, u dan oltre l-imghax legali;

Ra l-affidavit ippreżentat mill-attur nhar l-24 ta' Awwissu 2022;

Ra d-digriet tal-11 ta' Ottubru 2022;

Ra r-risposta tal-konvenut ippreżentata fl-14 ta' Ottubru 2022 li permezz tagħha oppona t-talbiet tal-attur;

Sema' l-provi, ra d-dokumentazzjoni kollha, u ra li l-kawża tħalliet għas-sentenza għas-26 ta' Settembru 2023.

Konsiderazzjonijiet tat-Tribunal

- Provi ppreżentati

L-attur ippreżenta affidavit li fih qal li kien interessat jixtri vettura tal-għamla u t-tip Nissan Qashqai *second hand*, u sab il-vettura tal-konvenut għall-bejgħ fuq is-sit *Maltapark*. Huwa ċempel in-numru li sab, jiġifieri n-numru 99706334, u rriżulta li kien ċempel lil Christian Mamo. L-attur għamel żjara lil-vettura u rriżulta li l-vettura kellha n-numru ta' reġistrazzjoni ING631, u l-vettura għoġbot lill-attur. Il-konvenut wiegħed li kien se jibdel il-batterija tal-vettura u jbiegħha lill-attur għal elf u erba' mitt Ewro (€1,400). L-attur ħallas depożitu ta' sitt mija u ħamsin Ewro (€650) u billi huwa (l-attur) ma kienx jaf jikteb, il-konvenut kitiblu nota u ffirimalu fuqha, liema nota kienet tikkonferma l-ħlas tad-depożitu u tgħid li l-attur kien jonqsu jħallas seba' mija u ħamsin Ewro (€750).

L-attur kompli jgħid li l-konvenut tah il-*log book* oriġinali tal-vettura u l-karta tal-identità tiegħu. Għal dawn ir-raġunijiet, l-attur qies li l-konvenut kien bniedem affidabbli. Minn hemm, l-attur mar għand id-ditta tal-assigurazzjoni tiegħu sabiex ikun jista' jassigura l-vettura fuq ismu.

L-attur xehed li l-kumpanija tal-assigurazzjoni infurmatu li l-vettura kellha ħafna multi pendenti li kienu jammontaw għal mijiet ta' Ewro, u barra minn hekk, li l-konvenut kellu diversi miżati tal-liċenzji b'lura, cioè mhux imħallsin.

L-attur ikkuntattja lill-konvenut biex jinfurmah b'dan u biex jgħidlu li t-trasferiment tal-vettura ma kienx ser isir qabel jithallsu l-multi pendenti u l-arretrati tal-liċenzja. L-attur qal li l-konvenut irrifjuta li jħallas il-multi pendenti u anki l-arretrati tal-liċenzja, u addirittura rrifjuta li jirritorna d-depożitu. L-attur kompli jgħid li kieku kien jaf li kien hemm multi pendenti, ma kienx jinteressa ruħu fil-vettura u lanqas kien iħallas depożitu. Il-vettura effettivament qatt ma għaddiet fil-pussess tal-attur u ma sar ebda trasferiment tagħha.

In kontro-eżami, l-attur qal li parti mill-ftehim bejn il-partijiet kien ukoll li huwa (jiġifieri l-attur) jittrasferixxi lill-konvenut vettura tal-għamla u t-tip Toyota Starlet bħala parti mill-prezz għall-vettura Nissan Qashqai. L-attur ċaħad li l-konvenut kien avżah minn qabel li l-vettura Nissan Qashqai kellha xi ħlasijiet pendenti assoċjati magħha, u ċaħad ukoll li kien sar diskors fis-sens li l-konvenut kien lest jirċievi inqas mill-prezz miftiehem sabiex ikun l-attur li jkopri l-multi pendenti fuq il-vettura Nissan Qashqai. L-attur qal li kieku kien jaf li kellu jkopri xi ħlasijiet pendenti, ma kienx jithajjar jixtri l-vettura Nissan Qashqai. L-attur kompli billi ċaħad ukoll li l-konverżazzjonijiet fuq it-telefon kienu sabiex jintlaħaq xi kompromess dwar il-kwistjoni. Inoltre, l-attur kompli jgħid li kien beħsiebu jgħaddi l-vettura Toyota Starlet lil ibnu. Finalment, meta l-attur kien mistoqsi jekk qalx lill-konvenut li ried joħroġ mill-ftehim jew li ma riedx isegwi aktar il-ftehim, l-attur qal li kien qal biss lill-konvenut li ried flusu lura għax ma riedx in-negozju jseħħ.

Stephen Cachia, rappreżentant tal-Awtorità għat-Trasport, xehed li l-vettura ING631 kienet Nissan Qashqai ta' lewn aħmar li kienet irreġistrata fuq Christian Mamo (525286M) u kienet ilha rreġistrata f'isem il-konvenut mit-13 ta' Marzu 2018. Cachia qal li l-aħħar liċenzja tal-vettura skadiet fit-30 ta' Settembru 2021 u kienet għadha ma ġietx imġedda (almenu sa dakinhar li xehed hu, jiġifieri l-24 ta' Jannar 2023). Cachia qal ukoll li s-sistema tal-Awtorità kienet tindika ċitazzjonijiet pendenti fl-ammont ta' erba' mija u ħamsa u sittin Ewro u sebgha u sebghin ċenteżmu

(€465.77). In kontro-eżami, Cachia kkonferma li jekk isir trasferiment tal-vettura, mat-trasferiment kellhom jithallsu l-liċenzji u l-multi pendenti. In ri-eżami, Cachia qal li l-Awtorità ma kinitx tidhol fil-kwistjoni dwar min iħallas il-pendenzi, cioè jekk jithallsux mis-sid l-antik jew is-sid il-ġdid.

Id-dokument *a fol. 46* ippreżentat mix-xhud Stephen Cachia jindika li l-ammont totali pendenti, bejn arretrati tal-liċenzja u kontravvenzjonijiet, kien dak ta' elf u sitt mija u tmienja u sebgħin Ewro (€1,678).

Il-konvenut ippreżenta affidavit li fih qal li matul l-ewwel konverżazzjoni telefonika li kellu mal-attur, dan tal-aħħar qallu li kellu vettura Toyota Starlet li biha ried jinneozja, u kien għalhekk li l-attur mar hdejn ir-residenza tal-konvenut sabiex jikkellmu ahjar. Huwa spjega li l-vettura Nissan Qashqai għogħbot lill-attur u l-ftehim kien li l-attur jagħti lill-konvenut is-somma ta' elf u erba' mitt Ewro (€1,400) kif ukoll il-vettura Toyota Starlet filwaqt li l-konvenut jagħti l-vettura Nissan Qashqai lill-attur. Huwa qal li kien ukoll miftiehem li l-attur iħallas sitt mija u hamsin Ewro (€650) lill-konvenut bħala kapparra. Il-konvenut saħaq li kien ċar mal-attur li kien hemm hlasijiet pendenti mal-Awtorità għat-Trasport u nsista li kien informa lill-attur li seta' jagħmel tajjeb għall-pendenzi mid-differenza li kien baqagħlu jħallas lill-konvenut, jiġifieri mis-seba' mija u hamsin Ewro (€750) bilanċ rimanenti. Huwa qal li meta f'it sigħat wara huwa ċempel lill-attur biex jara kif kienu ser jibqgħu dwar it-trasferiment, l-attur wiegħeb b'rabja u qal li ma kienx ser jieħu l-vettura u li l-liċenzja tagħha kienet għolja. Qal ukoll li l-attur qallu li ried lura l-kapparra u li ma riedx isegwi l-ftehim, kif ukoll li kien laħaq neħħa l-vettura Toyota Starlet. Il-konvenut zied li jprova jasal għal xi forma ta' qbil mal-attur iżda dan tal-aħħar kien rezistenti.

In kontro-eżami, il-konvenut ċaħad li *r-recordings* tat-telefonati saru wara li huwa rċieva xi ittri bonarji jew saħansitra l-Avviż tat-Talba. Huwa ċaħad ukoll li kien hemm aktar telefonati minn dawk ippreżentati.

- **Il-kwistjoni dwar ir-recordings**

It-Tribunal josserva li l-konvenut xehed li huwa baġat "*xi erbgħa*" *recordings*, iżda t-Tribunal jenfasizza li fl-atti hemm traskrizzjonijiet ta' żewġ telefonati biss. Inoltre, il-konvenut ma jgħidx lil min baġat *ir-recordings* u min ittraskrivihom.

F'dan l-istadju qamet il-kwistjoni dwar *ir-recordings* li l-konvenut ried jippreżenta bħala provi f'din il-kawża, u t-Tribunal ta digriet li jinsab *a fol. 69* sa *74* tal-atti. F'dak id-digriet, it-Tribunal qal li kellhom jiġu ppreżentati traskrizzjonijiet preċiżi tar-*recordings*. Dawn it-traskrizzjonijiet jinsabu ppreżentati *a fol. 76* sa *78* tal-atti.

Huwa minnu li fid-digriet relattiv, it-Tribunal ma qalx li t-traskrittur tar-*recordings* għandu jikkonferma t-traskrizzjoni tiegħu bil-ġurament. Iżda b'danakollu ma jfissirx li min għamel it-traskrizzjoni tar-*recordings* ma kellux jaħlef li huwa għamel traskrizzjoni fidila tar-*recordings*, u lanqas ifisser li min għamel it-traskrizzjoni ma kellux ukoll jindika d-dati meta saru *r-recordings*. It-traskrizzjonijiet ippreżentati huma mingħajr dati (dati tat-telefonati relattivi) u mhumiex ikkonfermati bil-ġurament – la mill-konvenut innifsu u lanqas mit-traskrittur (li addirittura lanqas huwa magħruf min kien). Minn imkien ma jirriżulta li l-konvenut Mamo semma' *r-recordings* fl-affidavit tiegħu u lanqas jirriżulta li f'xi stadju ulterjuri kkonferma bil-ġurament tiegħu l-kontenut tal-*pen drive* jew ikkonferma li t-traskrizzjonijiet kienu verament jaqblu mal-kontenut tal-*pen*

drive. Dan huwa nuqqas gravi kemm tal-konvenut kif ukoll tat-traskrittur. *Siccome* hawn mhux *si tratta* ta' xhieda moghtija *viva voce* f'awla matul is-smigh ta' kawża, u għalhekk it-traskrittur ma jkunx traskrittur tal-Aġenzija għas-Servizzi tal-Qrati, it-traskrittur effettivament isir xhud, jiġifieri xhud ta' dak li jkun sema' fir-*recording* u ttraskriva. F'dan il-każ, it-Tribunal lanqas biss għandu quddiemu konferma taht ġurament dwar min huma l-persuni li lehinhom jinstema' fir-*recordings*. Anki jekk għall-grazzja tal-argument it-Tribunal kellu jaççetta li r-*recordings* għandhom fihom l-ilhna tal-partijiet, xorta waħda mhuwiex çert f'liema punt matul it-telefonata l-parti kkoncernata ddeçidiet li tibda tirrekordja t-telefonata, u għalhekk hemm is-sogru li r-*recordings* ma jitteħdux fil-kuntest proprju tagħhom u cioè fil-kuntest sħiħ tat-telefonata kollha mill-bidu sal-aħħar. Għalhekk, fin-nuqqas ta' konferma tar-*recordings* u tat-traskrizzjonijiet mill-konvenut (li pprezentahom) u mit-traskrittur (li jkun ittraskrivihom), it-Tribunal ser jiskarta dawn l-istess *recordings*. Dan m'hu xejn ħlief applikazzjoni ta' dak li jiddisponi l-Artikolu 577 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

Meta l-konvenut ippreżenta r-rikors tiegħu sabiex jithalla jippreżenta r-*recordings* (fol. 48 u 49 tal-atti) huwa stess iççita każistika li kienet tgħid li setgħu jiġu ppreżentati *recordings* sakemm issir il-prova tal-awtentikazzjoni tagħhom. Għad li l-konvenut kien konsapevoli ta' din il-każistika, huwa kompletament naqas li jgħib il-prova tal-awtenticità.

Fid-dawl ta' dan, il-punti validissimi ssollewati mill-attur fir-risposta tiegħu a fol. 51 et seq. tal-atti jibqgħu mhux indirizzati. M'hemm xejn li jserrah moħħ dan it-Tribunal li l-*modus operandi* tal-konvenut kienet waħda li ma tagħtix lok għall-avverament tal-bizgħat imsemmija fir-risposta relattiva.

Fi kliem ieħor:

- L-*iter* tat-telefonati jew *recordings* mill-mument li ġew elevati jew mill-mument li ġew fil-pussess tal-konvenut ma jistax jiġi ttraççat, u lanqas jista' jkun iddeterminat kif saret l-estrazzjoni tat-telefonati u r-*recordings*;
- Il-prinçipju tal-katina tal-evidenza mhuwiex imħares;
- Ma ġie ngunt ebda rappreżentant ta' *mobile service provider* sabiex jixhed dwar *call logs* u *localisation*;
- Ma ġiex aççertat jekk kienx hemm *tampering* mar-*recordings* minn sid il-*mobile* jew terzi persuni;
- M'hemmx prova li l-*mobile* ġie iżolat minn mezzi li jistgħu b'xi mod ibiddu d-*data* li jikkontjeni;
- M'hemmx prova li l-ilhna fir-*recordings* huma l-ilhna tal-partijiet;
- M'hemmx prova li dawn huma l-uniçi *recordings* u li l-konvenut ma kienx selettiv fir-*recordings* li pproduça.

Għalhekk it-Tribunal itenni li qiegħed jiskarta l-istess *recordings* għar-raġunijiet suesposti.

- **Il-mertu**

It-tielet, ir-raba' u l-ħames eċċezzjonijiet tal-konvenut jgħidu li l-ammont imħallas mill-attur kien kapparra *ai termini* tal-Artikolu 1359 tal-Kodiċi Ċivili, u l-istess eċċezzjonijiet jikkontendu li l-kapparra tintilef ladarba l-attur ma kellux raġuni valida sabiex jerga' lura mill-ftehim.

Huwa meħtieġ qabelxejn li t-Tribunal jidentifika jekk is-somma ta' sitt mija u ħamsin Ewro (€650) mħallsa mill-attur lill-konvenut kinitx kapparra jew depożitu akkont tal-prezz, u dan fin-nuqqas ta' skrittura li tgħid x'kienet l-intenzjoni tal-partijiet, billi f'dan il-każ, kollox sar bil-fomm. Ma jidherx li l-partijiet kienu jafu d-differenza bejn kapparra u depożitu akkont tal-prezz, u anzi lanqas biss jidher li għaddew minn moħħhom xi kwistjonijiet bħal dawn matul it-trattattivi tagħhom.

Fl-affidavit tiegħu, Mario Mula jirreferi għas-somma minnu mħallsa bħala depożitu, u jirreferi anki għad-dokument li jinsab *a fol. 25* tal-atti. Sfortunatament, dan id-dokument huwa sajjem mid-dettall u għandu biss il-kliem "*Mario €650*" u mbagħad il-firma tal-konvenut ftit 'l isfel, u taħt il-firma, hemm il-kitba "*AgA €750*".

Min-naħa l-oħra, Christian Mamo jgħid fl-affidavit tiegħu li l-ħlas ta' sitt mija u ħamsin Ewro (€650) kien kapparra.

Rinfaċċjat b'dan, it-Tribunal ma jistax jonqos milli josserva li sikwit l-affidavits ikunu miktubin mill-avukati għall-klijenti tagħhom b'mod li dak li jkun qal il-klijent f'lingwaġġ ordinarju jispiċċa tradott f'lingwaġġ legali, liema lingwaġġ legali qajla jinftehem minn persuni li ma jkollhomx almenu għarfien bażiku tal-liġi. Għalkemm din il-prassi mhijiex hażina *per se* sakemm il-kontenut tal-affidavit ikun jaqbel ma' dak li jkun irid jesprimi l-klijent taħt ġurament, jinholqu diffikultajiet konsiderevoli meta żewġ kelmiet – li f'dan il-każ huma l-kelmiet "depożitu" u "kapparra" – jkunu determinanti għall-vertenza in litigju u meta m'hemm ebda indikazzjoni li l-partijiet, li mhumiex avukati, jafu sewwa d-differenza bejn dawn il-kelmiet u li dawn il-kelmiet jafu jkunu determinanti għall-eżitu tal-kawża.

L-Artikolu 1009 tal-Kodiċi Ċivili jiddisponi li fid-dubju, il-konvenzjoni tiġi mfissra kontra dak li favur tiegħu saret l-obbligazzjoni u favur dak li ntrabat bl-obbligazzjoni. Imbagħad, l-Artikolu 1364 tal-Kodiċi Ċivili jerga' jirreferi għall-Artikolu 1009 billi jgħid li kull patt oskur jew ambigwu ta' kuntratt għandu jiġi interpretat kontra l-bejjieġh jew ix-xerrej skont ir-regola dwar l-interpretazzjoni tal-kuntratti in generali.

Fil-fehma tat-Tribunal, dan ifisser li d-dubju għandu jiġi riżolt b'mod li l-ammont imħallas mill-attur lill-konvenut jitqies depożitu akkont tal-prezz u mhux kapparra, *siccome* l-kapparra għandha effetti pjuttost punittivi. Fil-fatt, il-kapparra kif imfissra fl-Artikolu 1359 tal-Kodiċi Ċivili sikwit tiġi deskritta bħala *arra poenitentialis* minħabba d-drasticità tagħha kontra min iħallasha *purchè* ma jkollux raġuni valida li għaliha jirtira mill-ftehim.

Dan allura jinċidi fuq il-mertu, u jrid jiġi mistharreġ jekk l-attur kellux raġuni valida għal ripensament.

It-Tribunal huwa tal-fehma li l-verżjoni tal-konvenut kif espressa fil-provi ppreżentati ma tagħmilx sens. Meta persuna – f'dan il-każ l-attur – tkun ser tixtri vettura u oltre flus tkun ser tagħti lill-

konvenut vettura oħra in skambju, aktarx li dik il-persuna ma tkunx lesta wkoll li tkopri l-ammont konsiderevoli ta' multi u ħlasijiet oħrajn pendenti mal-Awtorità għat-Trasport, liema ammont gie kkonfermat li huwa ta' elf u sitt mija u tmienja u sebghin Ewro (€1,678). It-Tribunal huwa tal-fehma li l-ftehim bejn il-partijiet kien li l-attur iħallas lill-konvenut elf u erba' mitt Ewro (€1,400) kif ukoll jagħtih Toyota Starlet filwaqt li l-konvenut jittrasferixxi l-vettura Nissan Qashqai lill-attur. L-attur kellu raġun jieħu qatgħa meta skopra li kien hemm dak l-ammont konsiderevoli ta' ħlasijiet pendenti mal-awtoritajiet kompetenti, u huwa ferm raġonevoli li f'ċirkostanzi bħal dawk ikollu ripensament.

Il-konvenut, li ried ibiegħ il-vettura tiegħu, kien mistenni li jkun jaf li ma seta' jsir ebda trasferiment tal-vettura f'għajnejn l-awtoritajiet kompetenti sakemm ma jithallsux il-pendenzi kollha. It-Tribunal mhuwiex qieghed jemmen li l-konvenut avża lill-attur bil-pendenzi u li l-attur kien kuntent ikopri dawn il-pendenzi *oltre* l-ammont li kellu jħallas lill-konvenut għall-vettura kif ukoll jagħti vettura oħra in skambju parzjali. Kieku kien hekk, kien ikun ifisser li l-attur kien qieghed effettivament tlett prezzijiet għall-vettura Nissan Qashqai – jiġifieri l-ammont ta' elf u erba' mitt Ewro (€1,400), il-vettura Toyota Starlet, u saħansitra l-ammonti pendenti rigward in-Nissan Qashqai mal-awtoritajiet kompetenti. Din il-pożizzjoni tal-konvenut tagħmel inqas u inqas sens meta wieħed jikkonsidra li dawn il-pendenzi mal-awtoritajiet ma kinux xi riżultat ta' forza maġġuri jew xi sitwazzjoni sfortunata imma kienu riżultat – u dan jingħad b'kull rispettu – tan-negliġenza tal-konvenut fir-rigward tal-vettura tiegħu stess u riżultat tan-non-osservanza tar-regolamenti tat-traffiku. Wara kollox, il-konvenut ma ġab ebda prova li l-multi jew ħlasijiet pendenti kienu dovuti lil xi raġuni jew ċirkostanza 'l barra mill-kontroll tiegħu. Tant hu hekk li d-dokument *a fol. 45*, ipprezentat minn Stephen Cachia, jgħid li l-konvenut gie kkundannat iħallas il-multi relattivi wara li ma kkontesta ebda waħda minnhom (fil-fatt huwa indikat bħala “*Guilty – no show*”) u wara li jidher li l-imputazzjonijiet addebitati lilu huma s-segwenti:

- *“Failed to wear a seat belt whilst driving a motor vehicle...”*
- *“Failed to abide any order, indication, or signal given or made by a police or community officer...”*
- *“Driven said vehicle with alteration without the necessary permit...”*
- *“Lights not in accordance with the provisions of law”*
- *“As the owner of the vehicle you failed to ensure that the vehicle was at all times covered...”*
- *“Used a motor vehicle or left it parked on a public highway without the necessary licence”*
- *“You parked or left unattended any motor vehicle or trailer in any place where parking is...”*
- *“Contravening traffic sign or non-observance of directional sign”*

It-Tribunal iqis, u dan anki b'żamma mar-regola ġenerali li tgħid li l-kuntratti għandhom isiru u jkunu esegwiti in bona fidi, li allura, anki jekk kellu jitqies li l-ammont imħallas mill-attur kien

kapparra u għalhekk seta' jintilef (*forfeitable deposit*), xorta waħda l-attur kellu raġuni valida sabiex jerġa' lura mill-ftehim u b'hekk xorta waħda ma jitlifx il-kapparra (ara *Carmel Brincat et vs. Victor Galea et* deċiża mill-Prim' Awla fis-17 ta' Jannar 2013 u *Carmel Galea et vs. Alex Mercieca* deċiża mill-Qorti tal-Maġistrati fit-8 ta' Mejju 2023).

Għalhekk, it-tielet, ir-raba' u l-ħames eċċezzjonijiet tal-konvenut qegħdin jigu respinti.

Deċide

Għaldaqstant, wara li sema' l-provi, it-Tribunal jaqta' u jiddeċiedi din il-kawża billi:

- i. Jichad l-eċċezzjonijiet kollha tal-konvenut;
- ii. Jilqa' t-talbiet kollha tal-attur u konsegwentement jikkundanna lill-konvenut sabiex iħallas lill-attur is-somma ta' sitt mija u ħamsin Ewro (€650) flimkien mal-imgħax legali li huwa kalkulabbli b'rata mhux oġhla mir-rata massima permessa skont il-liġi u dekorribbli mid-data tal-ftuħ ta' din il-kawża, sad-data tal-pagament effettiv.

L-ispejjeż tal-kawża jithallsu interament mill-konvenut.

AVV. JULIANA SCERRI FERRANTE
B.A., L.P., Mag. Jur. (Int. Law), LL.D.
Ġudikatur